

**REPUBLIKA HRVATSKA
POVJERENIK ZA INFORMIRANJE**

KLASA: 008-01/23-01/13
URBROJ: 401-01/02-23-03
Zagreb, 14. studenoga 2023.

Tijelima javne vlasti

- svima -

PREDMET: Smjernica o ostvarivanju prava na pristup informacijama

u odnosu na zaštitu osobnih podataka

- daje se

Članak 38. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14) jamči pravo na pristup informacijama koje posjeduju tijela javne vlasti, a članak 37. Ustava Republike Hrvatske jamči sigurnost i tajnost osobnih podataka te određuje da se bez privole ispitanika, osobni podaci mogu prikupljati, obrađivati i koristiti samo uz uvjete određene zakonom.

Zakon o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj 25/13, 85/15 i 69/22), osigurava transparentnost i otvorenost u radu tijela javne vlasti te omogućuje svim fizičkim i pravnim osobama, domaćim i stranim, pristup informacijama koje su u posjedu tijela javne vlasti, u skladu s uvjetima i ograničenjima koja su propisana Zakonom.

Na sjednici održanoj 14. srpnja 2022. godine Vlada Republike Hrvatske je usvojila Akcijski plan za provedbu inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2022. - 2023., koji sadrži tematski dio pod nazivom „Transparentnost“ u kojem se stavlja naglasak na unaprjeđenje provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama. Izrada Smjernice o ostvarivanju prava na pristup informacijama u odnosu na zaštitu osobnih podataka predviđena je kao jedna od aktivnosti u navedenom Akcijskom planu (Mjera 1.), koja se odnosi na unaprjeđenje provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama, čiji je nositelj Povjerenik za informiranje.

Iz Izvješća o provedbi Zakona pravu na pristup informacijama vidljivo je da je uskrata informacija zbog zaštite osobnih podataka iz godine u godinu najčešći razlog ograničenja iz članka 15. Zakona o pravu na pristup informacijama, a prema dosadašnjoj praksi Povjerenika za informiranje, tijela javne vlasti u tim slučajevima uglavnom nisu ispravno provodila postupak povodom zahtjeva za pristup informacijama, što je rezultiralo nezakonitim rješenjima.

Stoga je ova Smjernica namijenjena službenicima za informiranje u tijelima javne vlasti, kao i ostalim službenicima u tijelima javne vlasti uključenima u postupak ostvarivanja prava na pristup informacijama, kako bi olakšala provedbu postupka po zahtjevu za pristup informacijama, te doprinijela zakonitom i efikasnom odlučivanju.

1. Osobni podaci

U članku 15. stavku 2. točki 4. Zakona o pravu na pristup informacijama je propisano da tijela javne vlasti mogu ograničiti pristup informaciji ako je informacija zaštićena propisima kojima se uređuje područje zaštite osobnih podataka. Zakonodavac je također u članku 16. istog Zakona propisao obvezu tijela javne vlasti da prije donošenja odluke kada su zatražene informacije koje podliježu ograničenjima iz članka 15. stavka 2., 3. i 4. Zakona provede test razmjernosti i javnog interesa. Od provođenja navedenog testa odredbom članka 16. stavka 3. Zakona o pravu na pristup informacijama izuzete su informacije o raspolaganju javnim sredstvima koje se odnose na osobno ime ili naziv, iznos i namjenu sredstava, što znači da su dostupne javnosti i bez provođenja testa razmjernosti i javnog interesa, osim ako informacija predstavlja klasificirani podatak.

Propisi kojima su određene informacije zaštićene u području zaštite osobnih podataka su Opća uredba o zaštiti podataka (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. godine o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (dalje u tekstu: Opća uredba o zaštiti podataka) i Zakon o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka („Narodne novine“, broj 42/18). Zakonom o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka osigurava se provedba Opće uredbe o zaštiti podataka te se propisuju određena pravila koje se odnose na primjenu Opće uredbe o zaštiti podataka.

Opća uredba o zaštiti podataka je u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama od 25. svibnja 2018. godine. Uvodnom izjavom broj 4. Opće uredbe o zaštiti podataka propisano je da bi obrada osobnih podataka trebala biti osmišljena tako da bude u službi čovječanstva. Dalje se navodi da pravo na zaštitu osobnih podataka nije apsolutno pravo, te da ga se mora razmatrati u skladu s načelom proporcionalnosti, odnosno da se predmetnom Uredbom poštuju sva temeljna prava i uvažavaju slobode i načela priznata Poveljom koja su sadržana u ugovorima, uključujući slobodu izražavanja i informiranja.

Uvodnom izjavom broj 39. Opće uredbe o zaštiti podataka je, između ostalog, propisano da bi svaka obrada osobnih podataka trebala biti zakonita i poštena.

U uvodnoj izjavi broj 40. Opće uredbe o zaštiti podataka je propisano da kako bi obrada bila zakonita, osobne podatke bi trebalo obrađivati na temelju privole dotičnog ispitanika ili neke druge legitimne osnove, bilo propisane u navedenoj Uredbi bilo u drugom pravu Unije ili pravu države članice na koji upućuje ova Uredba, uključujući obvezu poštovanja pravne obveze kojoj podliježe voditelj obrade ili obvezno izvršavanje ugovora u kojem je ispitanik jedna od stranaka ili kako bi se poduzele radnje na zahtjev ispitanika prije sklapanja ugovora.

Nadalje, uvodnom izjavom broj 154. Opće uredbe o zaštiti podataka propisano je da se Uredbom omogućuje uzimanje u obzir načela javnog pristupa službenim dokumentima kada se primjenjuje ova Uredba. Može se smatrati da je javni pristup službenim dokumentima u javnom interesu. Tijelo javne vlasti ili javno tijelo trebalo bi imati mogućnost javno objaviti osobne podatke iz dokumenata koje takvo tijelo javne vlasti ili javno tijelo posjeduje ako je ta objava predviđena pravom Unije ili pravom države članice koje se primjenjuje na to tijelo javne vlasti ili javno tijelo. Takvim propisima trebali bi se uskladiti javni pristup službenim dokumentima i ponovna uporaba informacija iz javnog sektora s pravom na zaštitu osobnih podataka te bi se njima stoga moglo predvidjeti potrebno usklađivanje s pravom na zaštitu osobnih podataka u skladu s ovom Uredbom. Upućivanje na tijela javne vlasti i javna tijela trebalo bi u ovom kontekstu obuhvaćati sva tijela vlasti ili druga tijela obuhvaćena pravom države članice u pogledu javnog pristupa dokumentima. Direktivom 2003/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ne mijenja se niti se u bilo kojem pogledu utječe na razinu zaštite pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka na temelju odredaba iz prava Unije i prava države članice, a osobito se njome ne mijenjaju obveze i prava utvrđena u ovoj Uredbi. Ta se Direktiva osobito ne bi smjela primjenjivati na dokumente kojima je pristup izuzet ili ograničen režimima pristupa radi zaštite osobnih podataka te na dijelove dokumenata kojima se može pristupiti pomoću tih režima, a koji sadrže osobne podatke čija je ponovna upotreba predviđena zakonom kao upotreba koja nije u skladu s pravom u pogledu zaštite pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka.

Člankom 4. Opće uredbe o zaštiti podataka propisano je da su osobni podaci svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi („ispitanik“): pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca.

Prema članku 6. stavku 1. Opće uredbe o zaštiti podataka obrada je zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećega:

- (a) ispitanik je dao privolu za obradu svojih osobnih podataka u jednu ili više posebnih svrha;
- (b) obrada je nužna za izvršavanje ugovora u kojem je ispitanik stranka ili kako bi se poduzele radnje na zahtjev ispitanika prije sklapanja ugovora;
- (c) obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade;
- (d) obrada je nužna kako bi se zaštitili životno važni interesi ispitanika ili druge fizičke osobe;
- (e) obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade;
- (f) obrada je nužna za potrebe legitimnih interesa voditelja obrade ili treće strane, osim kada su od tih interesa jači interesi ili temeljna prava i slobode ispitanika koji zahtijevaju zaštitu osobnih podataka, osobito ako je ispitanik dijete. Točka (f) prvog podstavka ne odnosi se na obradu koju provode tijela javne vlasti pri izvršavanju svojih zadaća.

Stavkom 3. navedenog članka Opće uredbe o zaštiti podataka propisano je da pravna osnova za obradu iz stavka 1. točaka (c) i (e) utvrđuje se u:

(a) pravu Unije; ili (b) pravu države članice kojem voditelj obrade podliježe.

Isto tako je potrebno ukazati na obradu posebnih kategorija osobnih podataka, za koje Opća uredba o zaštiti podataka propisuje da se zabranjuje obrada osobnih podataka koji otkrivaju rasno ili etničko podrijetlo, politička mišljenja, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikatu te obrada genetskih podataka, biometrijskih podataka u svrhu jedinstvene identifikacije pojedinca, podataka koji se odnose na zdravlje ili podataka o spolnom životu ili seksualnoj orijentaciji pojedinca. Navedenom Uredbom se propisuju slučajevi u kojima je moguća obrada posebnih kategorija osobnih podataka.

Nadalje, člankom 86. Opće uredbe o zaštiti podataka je također normirano da tijelo javne vlasti, javno ili privatno tijelo može otkriti osobne podatke iz službenih dokumenata koje posjeduje to tijelo javne vlasti ili to tijelo u svrhu obavljanja zadaće u javnom interesu u skladu s pravom Unije ili pravom države članice koje se primjenjuje na to tijelo javne vlasti ili to tijelo kako bi se uskladio javni pristup službenim dokumentima s pravom na zaštitu osobnih podataka u skladu s navedenom Uredbom, a dodatno pojašnjenje navedenog članka Uredbe daje uvodna izjava broj 154.

Zakon o pravu na pristup informacijama, imajući u vidu navedene odredbe Opće uredbe o zaštiti podataka, predstavlja pravni temelj za obradu osobnih podataka u smislu članka 6. stavka 1. točke c) navedene Uredbe. Više o Zakonu o pravu na pristup informacijama kao pravnom temelju za obradu osobnih podataka može se pronaći na internetskoj stranici Agencije za zaštitu osobnih podataka na poveznici: <https://azop.hr/pravo-na-zastitu-osobnih-podataka-nasuprot-pravu-na-pristup-informacijama/>.

2. Neprimjena Zakona o pravu na pristup informacijama

Zakon o pravu na pristup informacijama u članku 1. stavku 3. propisuje da se odredbe ovog Zakona ne primjenjuju na stranke u sudskim, upravnim i drugim na zakonu utemeljenim postupcima, kojima je dostupnost informacija iz tih postupaka utvrđena propisom.

Članak 15. Opće uredbe o zaštiti podataka uređuje pravo ispitanika na pristup tj. dostupnost svojih osobnih podataka.

Tako prema navedenoj odredbi Opće uredbe o zaštiti podataka ispitanik ima pravo dobiti od voditelja obrade potvrdu obrađuju li se osobni podaci koji se odnose na njega te ako se takvi osobni podaci obrađuju, pristup osobnim podacima i sljedećim informacijama: (a) svrsi obrade; (b) kategorijama osobnih podataka o kojima je riječ; (c) primateljima ili kategorijama primatelja kojima su osobni podaci otkriveni ili će im biti otkriveni, osobito primateljima u trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama; (d) ako je to moguće, predviđenom razdoblju u kojem će osobni podaci biti pohranjeni ili, ako to nije moguće, kriterijima korištenima za utvrđivanje tog razdoblja; (e) postojanju prava da se od voditelja obrade zatraži ispravak ili brisanje osobnih podataka ili ograničavanje obrade osobnih podataka koji se odnose na ispitanika ili prava na prigovor na takvu obradu (f) pravu na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu; (g) ako se osobni podaci ne prikupljaju

od ispitanika, svakoj dostupnoj informaciji o njihovu izvoru; (h) postojanju automatiziranog donošenja odluka, što uključuje izradu profila iz članka 22. stavaka 1. i 4. te, barem u tim slučajevima, smislenim informacijama o tome o kojoj je logici riječ, kao i važnosti i predviđenim posljedicama takve obrade za ispitanika.

Nadalje je propisano da ako se osobni podaci prenose u treću zemlju ili međunarodnu organizaciju, ispitanik ima pravo biti informiran o odgovarajućim zaštitnim mjerama u skladu s člankom 46. koje se odnose na prijenos. Također, voditelj obrade osigurava kopiju osobnih podataka koji se obrađuju. Za sve dodatne kopije koje zatraži ispitanik voditelj obrade može naplatiti razumnu naknadu na temelju administrativnih troškova. Ako ispitanik podnese zahtjev elektroničkim putem te osim ako ispitanik zatraži drukčije, informacije se pružaju u uobičajenom elektroničkom obliku.

Zaključno je propisano da pravo na dobivanje kopije iz stavka 3. članka 15. navedene Uredbe ne smije negativno utjecati na prava i slobode drugih.

Više o pravu na pristup osobnim podacima u smislu članka 15. Opće uredbe o zaštiti podataka može se pronaći na internetskoj stranici Agencije za zaštitu osobnih podataka na poveznici: <https://azop.hr/pravo-na-pristup-osobnim-podacima-clanak-15-opce-uredbe-o-zastiti-podataka/>

S obzirom da je dostupnost informacije koja sadrži osobne podatke, a koju traži osoba čiji su osobni podaci sadržani u informaciji ili zakonski zastupnik te osobe, osigurana posebnim propisom, a to je Opća uredba o zaštiti podataka, odredbe Zakona o pravu na pristup informacijama se u tom slučaju ne primjenjuju. Naime, u tom slučaju tijelo javne vlasti ima obvezu prema odredbi članka 23. stavku 1. točki 4. Zakona o pravu na pristup informacijama obavijestiti podnositelja zahtjeva za pristup informacijama o dostupnosti tražene informacije temeljem drugog propisa, a na tu obavijest podnositelj zahtjeva ima pravo izjaviti prigovor. Na podnošenje i postupanje po prigovoru primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09 i 110/21).

Pravna zaštita pred Agencijom za zaštitu osobnih podataka je osigurana ako bi došlo do onemogućavanja ostvarivanja prava iz članka 15. Opće uredbe o zaštiti podataka. Više o pravima na pristup svojim osobnim podacima se može pronaći na internetskoj stranici Agencije za zaštitu osobnih podataka: <https://azop.hr/prava-ispitanika/>.

3. Rješavanje zahtjeva za pristup informacijama koji sadrže osobne podatke

Člankom 3. Zakona o pravu na pristup informacijama propisano je da je cilj ovog Zakona omogućiti i osigurati ostvarivanje Ustavom zajamčenog prava na pristup informacijama, kao i na ponovnu uporabu informacija fizičkim i pravnim osobama putem otvorenosti i javnosti djelovanja tijela javne vlasti, dok je člankom 6. navedenog Zakona utvrđeno načelo javnosti i slobodnog pristupa, propisujući kako su informacije dostupne svakoj domaćoj ili stranoj fizičkoj i pravnoj osobi u skladu s uvjetima i ograničenjima propisanim Zakonom.

Pravo na pristup informacijama nije apsolutno i bez ograničenja, kao što to nisu niti druga prava i slobode, slijedom čega Zakon o pravu na pristup informacijama u članku 15. propisuje razloge za ograničenje prava na pristup informacijama, a među kojima su i osobni podaci.

S obzirom da je Zakonom o pravu na pristup informacijama određen široki krug obveznika primjene Zakona kod svih tih obveznika se nalaze određeni osobni podaci bilo da se radi o osobnim podacima zaposlenika u tijelu javne vlasti, osobnim podacima obveznika različitih usluga, osobnim podacima fizičkih osoba s kojima su sklopljeni ugovori i slično. Dakle, osobni podaci mogu biti sadržani u raznoj dokumentaciji tijela javne vlasti.

Pred tijelima javne vlasti je velika odgovornost da im prilikom rješavanja zahtjeva za pristup informacijama osobni podaci ne bude razlog za uskratu informacija imajući u vidu da je odredbom članka 16. stavka 3. Zakona o pravu na pristup informacijama izričito propisano da su informacije o raspolaganju javnim sredstvima koje se odnose na osobno ime ili naziv, iznos i namjenu sredstava dostupne su javnosti i bez provođenja testa razmjernosti i javnog interesa, osim ako informacija predstavlja klasificirani podatak. Isto znači da su u slučaju traženja informacija o raspolaganju javnim sredstvima, podaci iz dokumenta o osobnom imenu ili nazivu, iznosu i namjeni sredstava, dostupni javnosti bez donošenja rješenja.

U svim ostalim slučajevima kada korisnik prava na pristup informacijama podnese zahtjev za pristup informacijama kojim traži informaciju koja je u posjedu tijela javne vlasti i ako tijelo javne vlasti utvrdi da traženi dokument ili drugi zapis podataka sadrži osobne podatke, ne znači da tijelo javne vlasti treba donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva za pristup informacijama, nego da je obvezno provesti postupak testa razmjernosti i javnog interesa i primijeniti odredbe Zakona o pravu na pristup informacijama te nakon toga donijeti rješenje o dostupnosti (djelomičnoj ili potpunoj) ili o uskrati zatražene informacije.

Napominje se da je postupak ostvarivanja prava na pristup informacijama pravno uređeni postupak te stoga tijelo javne vlasti prilikom rješavanja zahtjeva za pristup informacijama kojim se traži informacija koja sadrži osobne podatke treba primjenjivati odredbe Zakona o pravu na pristup informacijama i Zakona o općem upravnom postupku te posebnih propisa kojim je uređena zaštita osobnih podataka kako bi moglo donijeti zakonitu i pravilnu odluku o zahtjevu.

Tijelo javne vlasti prilikom rješavanja zahtjeva za pristup informacijama treba provesti postupak na sljedeći način:

a) Tijelo javne vlasti mora utvrditi sadržava li zatražena informacija osobni podatak, vodeći računa o činjenici da podaci o pravnim osobama ili o umrlim osobama ne predstavljaju osobne podatke. Naime, Opća uredba o zaštiti podataka u uvodnoj izjavi broj 14. navodi da se ovom Uredbom ne obuhvaća obrada osobnih podataka koji se tiču pravnih osoba, a osobito poduzetnika koji su ustanovljeni kao pravne osobe, uključujući ime i oblik pravne osobe i kontaktne podatke pravne osobe. Također, uvodna izjava broj 27. Opće uredbе o zaštiti podataka navodi da se ista ne primjenjuje na osobne podatke preminulih osoba i da države članice mogu predvidjeti pravila u vezi s obradom osobnih podataka preminulih osoba.

Više o definiciji osobnog podatka može se pronaći na internetskoj stranici Agencije za zaštitu osobnih podataka: <https://azop.hr/najcesce-postavljena-pitanja/>.

Ukoliko se utvrdi da podatak koji je sadržan u informaciji ne ispunjava uvjete da bi bio osobni podatak, tada se ne može niti primijeniti to zakonsko ograničenje, a ako ne postoji niti bilo koje drugo ograničenje iz članka 15. Zakona o pravu na pristup informacijama, informacija treba biti javno dostupna.

b) Odredbom članka 15. stavka 5. Zakona o pravu na pristup informacijama je propisano da ako tražena informacija sadrži i podatak koji podliježe ograničenju iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, preostali dijelovi informacije učinit će se dostupnim. Stoga prije donošenja odluke tijelo javne vlasti treba razmotriti postoje li takvi dijelovi kako bi se informacija mogla omogućiti, na način kako je propisano člankom 15. stavkom 5. Zakona o pravu na pristup informacijama.

Osim toga treba obratiti pažnju na to da je člankom 16. stavka 3. Zakona o pravu na pristup informacijama propisano da su informacije o raspolaganju javnim sredstvima dostupne javnosti. U tom slučaju tijelo javne vlasti treba korisniku prava na pristup informacijama omogućiti podatke o tome koji iznos i kojoj osobi, fizičkoj ili pravnoj (ime i prezime ili naziv pravne osobe) je isplaćen iz proračunskih ili javnih sredstava, te za koju namjenu. U odnosu na ostatak informacije prije donošenja odluke tijelo javne vlasti je u obvezi provesti test razmjernosti i javnog interesa.

c) Odredbom članka 16. stavka 1. Zakona o pravu na pristup informacijama propisano je da je tijelo javne vlasti nadležno za postupanje po zahtjevu za pristup informaciji iz članka 15. stavka 2. točke 2., 3., 4., 5., 6. i 7. i stavaka 3. i 4. ovoga Zakona, među kojima su i osobni podaci, dužno prije donošenja odluke, provesti test razmjernosti i javnog interesa.

Člankom 23. stavkom 6. točke 2. Zakona o pravu na pristup informacijama je propisano da će tijelo javne vlasti rješenjem odbiti zahtjev ako se ispune uvjeti propisani u članku 15. stavcima 2., 3. i 4., a u vezi s člankom 16. stavkom 1. ovog Zakona. Osobni podatak kao zakonsko ograničenje nije apsolutnog karaktera te u svim slučajevima koji su izuzeti iz članka 16. stavka 3. Zakona o pravu na pristup informacijama tijela javne vlasti imaju zakonsku obvezu provedbe testa razmjernosti i javnog interesa.

Kod provođenja testa razmjernosti i javnog interesa tijelo javne vlasti dužno je utvrditi da li se pristup informaciji može ograničiti radi zaštite nekog od zaštićenih interesa iz članka 15. stavaka 2., 3. i 4. ovog Zakona, da li bi omogućavanjem pristupa traženoj informaciji u svakom pojedinom slučaju taj interes bio ozbiljno povrijeđen te da li prevladava potreba zaštite prava na ograničenje ili javni interes. Ako prevladava javni interes u odnosu na štetu po zaštićene interese, informacija će se učiniti dostupnom.

Također, tijelo javne vlasti mora argumentirano ukazati na vjerojatnu ozbiljnu povredu osobnih podataka koja može nastati ako bi se osobni podaci učinili dostupnima. U pogledu provedbe testa razmjernosti i javnog interesa, tijela javne vlasti se upućuju na internetsku stranicu Povjerenika za informiranje, na kojoj se na poveznici: <https://www.pristupinfo.hr/pravni-okvir/upute-smjernice-obraci/>, nalaze Smjernice za test razmjernosti i javnog interesa.

d) Nakon provedbe testa razmjernosti i javnog interesa tijelo javne vlasti ima obvezu donijeti rješenje kojim će odlučiti o pravu na dostupnost (potpunoj ili djelomičnoj) ili nedostupnosti zatražene informacije.

Kada tijelo javne vlasti nakon provedbe testa razmjernosti i javnog interesa utvrdi da prevladava interes zaštite osobnih podataka nad javnim interesom da se omogući pristup informaciji, dužno je donijeti rješenje, koje treba sadržavati sve sastavne dijelove iz članka 98. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku.

Donošenje rješenja predviđa članak 23. stavak 4. Zakona o pravu na pristup informacijama u slučaju kad se korisniku omogućuje pristup traženoj informaciji, primjenom odredbe članka 16. stavka 1. ovog Zakona.

Tijelo javne vlasti je u slučaju donošenja rješenja kojim se odbija zahtjev za pristup informacijama ili se omogućava pravo na pristup informaciji primjenom testa razmjernosti i javnog interesa, dužno u rješenju pružiti valjano obrazloženje kojim bi se jasno i nedvosmisleno identificirali razlozi zbog kojih bi omogućavanje pristupa zatraženoj informaciji dovelo do štetnih posljedica za zaštićene podatke fizičke ili fizičkih osoba.

e) Protiv rješenja tijela javne vlasti o odbijanju ili usvajanju zahtjeva za pristup informacijama koja sadržava osobne podatke predviđena je žalba Povjereniku za informiranje dok je sudska zaštita protiv rješenja Povjerenika za informiranje osigurana pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske.

4. Primjeri iz prakse – najčešće povrede

Iz rješenja Povjerenika za informiranje po žalbama vidljivo je da se u predmetima kojima se zahtjevi odbijaju zbog zaštite osobnih podataka u većini slučajeva radi o javnim podacima kojima se pristup neopravdano uskraćuje (iznos bruto plaće, nazivi radnih mjesta i koeficijenti složenosti poslova za zaposlene, ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava, pravna osnova za isplatu sredstava i dr.). Navedeno ukazuje da tijela javne vlasti često ignoriraju odredbu članka 16. stavka 3. Zakona o pravu na pristup informacijama. Osim toga uočeno je da tijela često ne primjenjuju odredbu članka 15. stavka 5. Zakona o pravu na pristup informacijama koja omogućuje djelomično omogućavanje pristupa informaciji na način da se zaštite određeni dijelovi koji sadrže osobne podatke i koji podliježu ograničenju, a da se pristup ostalom dijelu informacije omogući. Primjenom navedene zakonske odredbe smanjio bi se dio žalbenih postupaka jer korisnici obično nisu zainteresirani za osobne podatke koji se nalaze u traženim informacijama te uvažavaju potrebu zaštite određenih osobnih podataka.

U praksi Povjerenika za informiranje mogu se pronaći slučajevi u kojima tijela javne vlasti nisu ispravno primijenila ovo zakonsko ograničenje, kao što su slučajevi u sljedećim rješenjima:

KLASA: UP/II-008-04/13-01/213 od 9. prosinca 2013., KLASA: UP/II-008-07/14-01/74 od 29. listopada 2014., KLASA: UP/II-008-07/15-01/253 od 1. prosinca 2015., KLASA: UP/II-008-07/17-01/597 od 22. rujna 2017., KLASA: UP/II-008-07/16-01/195 od 27. prosinca 2017., KLASA: UP/II-008-07/18-01/75 od 16. ožujka 2018., KLASA: UP/II-008-07/18-01/294 od 11. rujna 2018., KLASA: UP/II-008-07/18-01/588 od 27. prosinca 2018., KLASA: UP/II-008-07/18-01/510 od 21. siječnja 2019., KLASA: UP/II-008-07/18-01/399 od 1. travnja 2019., KLASA: UP/II-008-07/20-01/113 od 14. travnja 2020., KLASA: UP/II-008-07/20-01/1121 od 12. studenoga 2020., KLASA: UP/II-008-07/20-01/1101 od 26. ožujka 2021., KLASA: UP/II-008-07/21-01/90 od 20. travnja 2021., KLASA: UP/II-08-07/20-01/911 od 18. listopada 2021., KLASA: UP/II-08-07/21-01/876 od 14. veljače 2022., KLASA: UP/II-08-07/22-01/166 od 16. ožujka 2022., KLASA: UP/II-08-07/22-01/487 od 1. lipnja 2022., KLASA: UP/II-08-07/23-01/211 od 28. ožujka 2023. i KLASA: UP/II-008-07/23-01/420 od 11. kolovoza 2023.

Također je u praksi uočeno da postoje slučajevi u kojima je Povjerenik za informiranje potvrđivao prvostupanjska rješenja tijela javne vlasti u kojima su ta tijela opravdano uskraćivala pristup informacijama (u kojima su se tražile informacije o bivšim učenicima škole, imena neizabranih kandidata na natječaju, prekršajni nalog iz kojeg su vidljivi temelji izricanja sankcije, informacije o studiranju fizičke osobe te zapisnici sa sjednica Etičkog povjerenstva i dr.).

Tijelima javne vlasti kao dobri primjeri iz prakse mogu poslužiti sljedeća rješenja Povjerenika za informiranje u kojima je Povjerenik za informiranje potvrdio rješenja tijela javne vlasti: KLASA: UP/II-008-07/14-01/180 od 13. listopada 2014., KLASA: UP/II-008-07/15-01/26 od 4. svibnja 2015., KLASA: UP/II-008-07/18-01/292 od 17. travnja 2018., KLASA: UP/II-008-07/21-01/131 od 19. ožujka 2021., KLASA: UP/II-008-07/21-01/160 od 14. travnja 2021., KLASA: UP/II-008-07/21-01/57 od 29. travnja 2021., KLASA: UP/II-008-07/20-01/1241 od 24. svibnja 2021., KLASA: UP/II-008-07/21-01/296 od 24. svibnja 2021., KLASA: UP/II-008-07/21-01/628 od 30. rujna 2021., KLASA: UP/II-008-07/21-01/893 od 1. prosinca 2021., KLASA: UP/II-008-07/21-01/865 od 7. prosinca 2021., KLASA: UP/II-008-07/21-01/639 od 15. prosinca 2021., KLASA: UP/II-008-07/21-01/673 od 20. prosinca 2021. i KLASA: UP/II-008-07/21-01/961 od 14. siječnja 2022.; KLASA: UP/II-008-07/23-01/93 od 21. ožujka 2023., KLASA: UP/II-008-07/23-01/69 od 6. srpnja 2023. i KLASA: UP/II-008-07/23-01/558 od 19. rujna 2023.

Praksa Povjerenika za informiranje i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske dostupna je na Tražilici odluka i mišljenja (TOM) Povjerenika za informiranje na poveznici <https://tom.pristupinfo.hr/pregledfilter1.php>, među kojima se nalaze i primjeri iz prakse koji se odnose na članak 15. stavak 2. točku 4. Zakona o pravu na pristup informacijama.

U svrhu pravilne provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama upućuju se tijela javne vlasti da se rukovode odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama, Zakona o općem upravnom postupku, posebnih propisa, uputama i objašnjenjima utvrđenim ovom smjernicom.

